

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.135/3
VAN 11 MEI 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 19 april 2010 door de Staatssecretaris voor Mobiliteit verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de vaststelling van een kader voor het bereiken van een goede oppervlaktewatertoestand", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling Wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*
* *

VOORAFGAANDE OPMERKING

2. Rekening houdend met het ogenblik waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht van de regering op het feit dat de ontstentenis van de controle die het Parlement krachtens de Grondwet moet kunnen uitoefenen, tot gevolg heeft dat de regering niet over de volheid van haar bevoegdheid beschikt. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

3. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe, voor wat betreft de federale bevoegdheden, richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid, verder om te zetten in het interne recht, samen met richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van richtlijn 2000/60/EG.

.../...

Daartoe worden, in de eerste plaats, de oppervlaktewateren ingedeeld bij het internationale stroomgebiedsdistrict van de Schelde (artikel 3, § 1). Voorts worden een aantal opdrachten toegekend aan de "minister", aan het directoraat-generaal Leefmilieu van de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, aan de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium en aan de "bevoegde federale diensten" ⁽¹⁾ (zie o.m. de artikelen 3, §§ 2 en 3, 7 tot 9, 13 tot 15, 17, 19 tot 23, 24, § 1, en 25 tot 27).

Daarnaast worden voorschriften vastgesteld in verband met het stroomgebiedsbeheersplan (artikelen 7, § 2, 8, § 2, 3/, 9, § 2, 4/, 11, § 2, 2/, en 24, §§ 2, 3 en 4), het maatregelenprogramma (artikelen 4 en 18) en het monitoringprogramma (artikel 16). Ook zijn in het ontwerp voorschriften opgenomen in verband met de beschermde mariene gebieden (artikel 5), de doelstellingen voor oppervlaktewateren (artikel 6, eerste lid) en het te waarborgen beschermingsniveau (artikel 6, tweede lid).

4. De rechtsgrond voor het ontworpen besluit wordt voor het merendeel van de ontworpen bepalingen geboden door artikel 6 van de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

Voor het toekennen van opdrachten aan de diensten van de Uitvoerende Macht wordt de rechtsgrond geboden door artikel 37 van de Grondwet.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

5. Overeenkomstig hetgeen betreffende de rechtsgrond voor het ontworpen besluit is opgemerkt (opmerking 4), dient vóór het huidige eerste lid van de aanhef een nieuw lid te worden toegevoegd, waarin wordt verwezen naar artikel 37 van de Grondwet.

⁽¹⁾ Zie artikel 2, 28/, van het ontwerp waarin dat begrip wordt omschreven.

6. De in het huidige vijfde lid van de aanhef opgenomen considerans is weinigzeggend en in ieder geval niet noodzakelijk voor een goed begrip van de ontworpen regeling, en kan derhalve worden weggelaten.

Artikel 12

7. Met artikel 12 wordt beoogd artikel 4, lid 7, van richtlijn 2000/60/EG om te zetten in het interne recht.

Het bepaalde in artikel 4, lid 7, is evenwel enkel gericht tot de lidstaten en behoeft dan ook geen omzetting.

Artikel 12 dient dus uit het ontwerp te worden weggelaten.

Artikel 24

8. Luidens artikel 24, § 1, dienen de bevoegde federale diensten bij te dragen aan de opstelling van één enkel internationaal stroomgebiedsbeheersplan binnen het Scheldeverdrag of van een nationaal stroomgebiedsbeheersplan binnen het CCIM en moeten de bevoegde federale diensten, indien geen uniek stroomgebiedsbeheersplan tot stand komt op internationaal of op nationaal niveau, een stroomgebiedsbeheersplan opstellen voor de oppervlaktewateren.

Erop gewezen dat uit artikel 13, leden 2 en 3, van richtlijn 2000/60/EG volgt dat voor het gehele Belgische grondgebied één (gemeenschappelijk) stroomgebiedsbeheersplan moet worden opgesteld indien geen internationaal stroomgebiedsbeheersplan kan worden opgesteld, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

"Er is geen nationale procedure voorzien om te komen tot één de jure nationaal stroomgebiedsbeheersplan. Daar is het eenzijdige initiatief door de gewesten om bij decreet de richtlijn 2000/60/EG om te zetten niet vreemd aan. De federale overheid stond bij de opstelling van het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit dan ook voor voldongen feiten. Wel is het zo dat de

.../...

samenwerking op basis van het eerder genoemde samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 kan leiden tot een de facto uniek nationaal stroomgebiedsplan."

Het zou beter geweest zijn indien de omzetting van richtlijn 2000/60/EG in overleg zou zijn gebeurd, eventueel door middel van een samenwerkingsakkoord. In de gegeven omstandigheden rijzen bij het optreden van de federale overheid echter geen verdere vragen.

Artikel 25

9. Ter uitvoering van artikel 14 van richtlijn 2000/60/EG wordt in artikel 25 in een "voorlichting en raadpleging van het publiek" voorzien.

Gevraagd hoe die ontworpen publieksraadpleging zich verhoudt tot de regeling uitgewerkt in de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu en van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu ⁽²⁾, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

"Beide raadplegingen hebben gedeeltelijk hetzelfde onderwerp (bvb. ontwerp van stroomgebiedsbeheersplan) en zijn voor een stuk op zoek naar dezelfde informatie (opmerkingen van socio-economische en ecologische aard), maar hebben ook een aantal relevante verschillen, waaronder bijvoorbeeld:

- de consultatietermijn (SEA ⁽³⁾: 60 d.; KRW ⁽⁴⁾: 6 maand);
- een aantal voor te leggen documenten zijn verschillend (SEA: ontwerp SEA; KRW: tijdsschema en werkprogramma opstelling plan).

⁽²⁾ Met deze wet wordt de omzetting in het interne recht beoogd van richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's.

⁽³⁾ Bedoeld wordt de "Strategic Environmental Assessment"-richtlijn, dit is de voornoemde richtlijn 2001/42/EG.

⁽⁴⁾ Bedoeld wordt de "Kaderrichtlijn Water", dit is de voornoemde richtlijn 2000/60/EG.

Daarom moet ernaar gestreefd worden om zoveel mogelijk dubbel werk te vermijden, door termijnen e.d. zoveel mogelijk parallel te laten lopen, maar met respect voor de eigenheid van de twee procedures.

Ook op Europees niveau is geen integratiespoor voorzien, dus moeten beide procedures naast elkaar blijven bestaan."

De ontworpen publieksraadpleging bevat een afwijkende regeling in vergelijking met deze vervat in de wet van 13 februari 2006. Dat lijkt echter een gevolg te zijn van het bepaalde in artikel 14 van richtlijn 2000/60/EG waarin onder meer in een andere consultatietermijn wordt voorzien en ook andere documenten moeten worden voorgelegd. Niettemin dient, voor zover het voornoemde artikel 14 dit toelaat, zo veel mogelijk te worden aangesloten bij de regeling vervat in de wet van 13 februari 2006. Zo zal bijvoorbeeld moeten worden bepaald op welke wijze (per post of via elektronische weg) en aan wie opmerkingen kenbaar dienen te worden gemaakt ⁽⁵⁾.

Artikel 27

10. In artikel 27, §§ 2 en 4, wordt wat betreft de "prioritaire stoffen" en de "verontreinigende stoffen" verwezen naar de "omzettingsregeling van richtlijn 91/414/EEG" ⁽⁶⁾.

Deze richtlijn is in het interne recht omgezet in verschillende regelgevende teksten.

Gevraagd waarom in artikel 27 niet uitdrukkelijk naar die regelgevingen wordt verwezen (vgl. hierna, opmerking 13), heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

"De omzettings/uitvoeringsregelgeving is niet expliciet opgelijst, om de volgende redenen:

⁽⁵⁾ Zie artikel 14 van de wet van 13 februari 2006.

⁽⁶⁾ Richtlijn 91/414/EEG van de Raad van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen.

- leesbaarheid van dit ontwerp van KB: meer dan twintig regelgevende teksten zouden moeten vernoemd worden;
- de instanties die uitvoering moeten geven aan deze bepaling zijn niet de individuele rechtsonderhorigen, maar wel een aantal overheidsinstanties.

Op die manier is ernaar gestreefd om rechtszekerheid te combineren met uitvoerbaarheid van de regelgeving, via de leesbaarheid van de tekst. Een dergelijke pragmatische benadering maakt technische regelgeving als deze vlotter hanteerbaar voor de overheidsinstanties die ze moeten toepassen, zonder aan de rechten van de rechtsonderhorigen te raken."

Voor die overwegingen kan begrip worden opgebracht. Met het oog op de rechtszekerheid verdient het evenwel aanbeveling een lijst van de regelgevende teksten waarbij richtlijn 91/414/EEG is omgezet, op te nemen in het verslag aan de Koning, en dit verslag samen met het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt, bekend te maken in het Belgisch Staatsblad.

Deze opmerking kan, *mutatis mutandis*, worden herhaald voor de verwijzingen naar richtlijnen in bijlage III.

11. In artikel 27, § 3, dient de verwijzing naar artikel 25 te worden vervangen door een verwijzing naar artikel 26.

12. In artikel 27, § 4, laatste zin, dient te worden verwezen naar "Het DG Leefmilieu" in plaats van "De lidstaten".

Bijlage I

13. In bijlage I wordt veelvuldig verwezen naar verschillende richtlijnen en richtlijnbevestigingen.

Er dient met betrekking hiermee te worden opgemerkt dat de techniek van "regeling door verwijzing" naar voorschriften van richtlijnen om wetgevingstechnische redenen ontoelaatbaar is.

Uit de kenmerken van een EU-richtlijn volgt immers dat in principe niet de richtlijn zelf, maar de voorschriften van intern recht die de bepalingen ervan in de interne rechtsorde omzetten, in die rechtsorde van toepassing zullen zijn.

Bijgevolg dienen de verwijzingen naar de richtlijnen te worden vervangen door verwijzingen naar de internrechtelijke voorschriften waarmee die richtlijnen in het interne recht werden omgezet. Mochten die richtlijnen nog niet volledig zijn omgezet, dan dienen de bedoelde voorschriften ervan in het ontwerp zelf te worden omgezet.

Deze opmerking kan, *mutatis mutandis*, worden herhaald voor bijlage IV, B en bijlage V, deel A.

Bijlage V

14. In bijlage V, deel B, is de verwijzing in g) naar artikel 16 niet correct. Hierop gewezen, heeft de gemachtigde geantwoord dat de woorden "uit hoofde van artikel 16 te ondernemen actie" kunnen worden weggelaten.

15. De inleidende zin van bijlage V, deel C, dient zo te worden herschreven dat geen gewag meer wordt gemaakt van "lidstaten".

Bijlage VI

16. Op verschillende plaatsen in bijlage VI zijn de interne verwijzingen niet correct.

Bij wijze van voorbeeld:

1. in A, 1/, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 5 en bijlage II;
2. in A, 3/, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 6 en bijlage IV;
3. in A, 4/, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 8 en bijlage V;
4. in A, 5/, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 4, leden 4, 5, 6 en 7;
5. in B, 1/, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 4, leden 4, 5, 6 en 7;
6. in B, 4/, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 11, lid 5.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS,	
	B. SEUTIN,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessoren van de
	J. VELAERS,	afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

P. LEMMENS

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 48.135/3
DU 11 MAI 2010

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, troisième chambre, saisi par le Secrétaire d'État à la Mobilité, le 19 avril 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "relatif à l'établissement d'un cadre en vue d'atteindre un bon état des eaux de surface", a donné l'avis suivant:

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

Par ailleurs, le présent avis comporte également un certain nombre d'observations sur d'autres points. Il ne peut toutefois s'en déduire que, dans le délai qui lui est imparti, la section de législation a pu procéder à un examen exhaustif du projet.

*
* *

OBSERVATION PRÉALABLE

2. Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention du gouvernement sur le fait que l'absence du contrôle qu'il appartient au Parlement d'exercer en vertu de la Constitution, a pour conséquence que le gouvernement ne dispose pas de la plénitude de ses compétences. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien des compétences ainsi limitées, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

3. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis tend, en ce qui concerne les compétences fédérales, à poursuivre la transposition en droit interne de la directive 2000/60/CE du Parlement européen et du Conseil du 23 octobre 2000 établissant un cadre pour une politique communautaire dans le domaine de l'eau, de même que celle de la directive 2008/105/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2008 établissant des normes de qualité environnementale dans le domaine de l'eau, modifiant et abrogeant les directives du Conseil 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE, 86/280/CEE et modifiant la directive 2000/60/CE.

À cet effet, il affecte tout d'abord les eaux de surface au district hydrographique international de l'Escaut (article 3, § 1er). Ensuite, il attribue certaines

.../...

missions au "ministre", à la direction générale Environnement du service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement, à l'Unité de gestion du Modèle mathématique de la Mer du Nord et de l'estuaire de l'Escaut et aux "autorités fédérales compétentes" ⁽¹⁾ (voir notamment les articles 3, §§ 2 et 3, 7 à 9, 13 à 15, 17, 19 à 23, 24, § 1, et 25 à 27).

En outre, il arrête des prescriptions concernant le plan de gestion de district hydrographique (articles 7, § 2, 8, § 2, 3/, 9, § 2, 4/, 11, § 2, 2/, et 24, §§ 2, 3 et 4), le programme de mesure (articles 4 et 18) et le programme de monitoring (article 16). Le projet comprend également des dispositions concernant les zones marines protégées (article 5), les objectifs pour les eaux de surface (article 6, alinéa 1er) et le niveau de protection à garantir (article 6, alinéa 2).

4. Pour la plupart des dispositions en projet l'arrêté en projet tire le fondement juridique de l'article 6 de la loi du 20 janvier 1999 visant la protection du milieu marin dans les espaces marins sous juridiction de la Belgique.

En ce qui concerne l'attribution de missions aux services du Pouvoir Exécutif, il convient de rechercher le fondement juridique à l'article 37 de la Constitution.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

5. Conformément à ce qui a été relevé sur le fondement juridique (observation 4), il convient d'ajouter avant le premier alinéa actuel du préambule un nouveau alinéa faisant référence à l'article 37 de la Constitution.

6. Le considérant inscrit dans le cinquième alinéa actuel du préambule est peu pertinent et n'est en tout cas pas nécessaire à une bonne compréhension des dispositions en projet, si bien qu'il peut être omis.

⁽¹⁾ Voir l'article 2, 28/, du projet définissant cette notion.

Article 12

7. L'article 12 tend à transposer l'article 4, paragraphe 7, de la directive 2000/60/CE en droit interne.

Toutefois, la règle énoncée à l'article 4, paragraphe 7, vise uniquement les États membres et ne requiert dès lors pas d'être transposée.

L'article 12 doit donc être omis du projet.

Article 24

8. Aux termes de l'article 24, § 1er, les autorités fédérales compétentes doivent contribuer à la rédaction d'un seul plan de gestion de district hydrographique international, au sein de l'Accord sur l'Escaut, ou d'un plan de gestion de district hydrographique national, au sein du CCPIE et si aucun plan de gestion de district hydrographique unique n'est élaboré au niveau international ou au niveau national, elles doivent rédiger un plan de gestion de district hydrographique pour les eaux de surface.

L'observation lui ayant été faite qu'il résulte de l'article 13, paragraphes 2 et 3, de la directive 2000/60/CE que pour l'ensemble du territoire belge, un seul plan de gestion de district hydrographique (commun) doit être élaboré en l'absence de plan de gestion de district hydrographique international, le délégué a répondu ce qui suit:

"Er is geen nationale procedure voorzien om te komen tot één de jure nationaal stroomgebiedsbeheersplan. Daar is het eenzijdige initiatief door de gewesten om bij decreet de richtlijn 2000/60/EG om te zetten niet vreemd aan. De federale overheid stond bij de opstelling van het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit dan ook voor voldongen feiten. Wel is het zo dat de samenwerking op basis van het eerder genoemde samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 kan leiden tot een de facto uniek nationaal stroomgebiedsplan."

Il eût été préférable que la transposition de la directive 2000/60/CE intervienne de manière concertée, éventuellement sous la forme d'un accord de coopération. Dans les circonstances données, l'intervention de l'autorité fédérale ne suscite pas d'autres questions.

Article 25

9. En exécution de l'article 14 de la directive 2000/60/CE, l'article 25 prévoit l'"information et la consultation du public".

Interrogé sur la question de savoir comment cette consultation du public s'articule avec le régime prévu par la loi du 13 février 2006 relative à l'évaluation des incidences de certains plans et programmes sur l'environnement et à la participation du public dans l'élaboration des plans et des programmes relatifs à l'environnement ⁽²⁾, le délégué a répondu ce qui suit:

"Beide raadplegingen hebben gedeeltelijk hetzelfde onderwerp (bvb. ontwerp van stroomgebiedsbeheersplan) en zijn voor een stuk op zoek naar dezelfde informatie (opmerkingen van socio-economische en ecologische aard), maar hebben ook een aantal relevante verschillen, waaronder bijvoorbeeld:

- de consultatietermijn (SEA ⁽³⁾: 60 d.; KRW ⁽⁴⁾: 6 maand);
- een aantal voor te leggen documenten zijn verschillend (SEA: ontwerp SEA; KRW: tijdsschema en werkprogramma opstelling plan).

Daarom moet ernaar gestreefd worden om zoveel mogelijk dubbel werk te vermijden, door termijnen e.d. zoveel mogelijk parallel te laten lopen, maar met respect voor de eigenheid van de twee procedures.

Ook op Europees niveau is geen integratiespoor voorzien, dus moeten beide procedures naast elkaar blijven bestaan."

La consultation du public en projet comporte des dispositions dérogatoires à celles de la loi du 13 février 2006. Cela semble toutefois résulter de l'énoncé de l'article 14 de la directive 2000/60/CE qui prévoit notamment un autre délai de consultation et d'autres documents à produire. Cependant, dans la mesure où cet article 14 le permet, il faut s'en tenir autant que possible au régime de la loi du 13 février 2006.

⁽²⁾ Cette loi vise à transposer en droit interne la directive 2001/42/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 juin 2001 relative à l'évaluation des incidences de certains plans et programmes sur l'environnement.

⁽³⁾ Soit la directive "Strategic Environmental Assessment" à savoir la directive 2001/42/CE précitée.

⁽⁴⁾ Soit la "Directive cadre Eau", à savoir la directive 2000/60/CE précitée.

Ainsi, il faudra par exemple prévoir selon quelles modalités (par voie postale ou électronique) et auprès de qui il faut faire valoir les observations ⁽⁵⁾.

Article 27

10. S'agissant des "substances prioritaires" et des "polluants", l'article 27, §§ 2 et 4 fait référence à la "réglementation transposant la directive 91/414/CEE"⁽⁶⁾.

Cette directive a été transposée en droit interne par divers textes réglementaires.

À la question de savoir pourquoi l'article 27 ne fait pas expressément référence à ces réglementations (voir l'observation 13 ci-après), le délégué a répondu ce qui suit:

"De omzettings/uitvoeringsregelgeving is niet expliciet opgelijst, om de volgende redenen:

- leesbaarheid van dit ontwerp van KB: meer dan twintig regelgevende teksten zouden moeten vernoemd worden;
- de instanties die uitvoering moeten geven aan deze bepaling zijn niet de individuele rechtsonderhorigen, maar wel een aantal overheidsinstanties.

Op die manier is ernaar gestreefd om rechtszekerheid te combineren met uitvoerbaarheid van de regelgeving, via de leesbaarheid van de tekst. Een dergelijke pragmatische benadering maakt technische regelgeving als deze vlotter hanteerbaar voor de overheidsinstanties die ze moeten toepassen, zonder aan de rechten van de rechtsonderhorigen te raken."

⁽⁵⁾ Voir l'article 14 de la loi du 13 février 2006.

⁽⁶⁾ Directive 91/414/CEE du Conseil du 15 juillet 1991 concernant la mise sur le marché des produits phytopharmaceutiques.

On peut comprendre ces considérations. Toutefois, dans un souci de sécurité juridique, il est recommandé d'insérer une liste des textes réglementaires transposant la directive 91/414/CEE dans le rapport au Roi et de publier ce rapport au Moniteur belge en même temps que l'arrêté dont le projet est actuellement à l'examen.

Cette observation peut être répétée *mutatis mutandis* pour les renvois aux directives à l'annexe III.

11. À l'article 27, § 3, il faut remplacer la référence à l'article 25 par une référence à l'article 26.

12. L'article 27, § 4, dernière phrase, doit faire référence à "La DG Environnement" au lieu de "Les États membres".

Annexe I

13. L'annexe I fait référence à plusieurs reprises à diverses directives et dispositions de directives.

Il y a lieu de souligner à cet égard que la technique de "réglementation par référence" à des règles énoncées dans des directives n'est pas admissible pour des motifs de légistique.

En effet, il découle des caractéristiques d'une directive UE qu'en principe, ce n'est pas la directive même mais les règles de droit interne transposant les dispositions de celle-ci dans l'ordre juridique interne, qui s'appliqueront dans cet ordre juridique.

Les références aux directives doivent par conséquent être remplacées par des références aux règles de droit interne qui ont transposé ces directives dans le droit interne. Si ces directives n'ont pas encore été intégralement transposées, les prescriptions visées devront être transposées dans le projet même.

Cette observation peut être réitérée, *mutatis mutandis*, pour l'annexe IV, B, et l'annexe V, partie A.

Annexe V

14. À l'annexe V, partie B, g), la référence à l'article 16 n'est pas correcte. Interpellé à cet égard, le délégué a répondu que les mots "mesures prises en vertu de l'article 16" peuvent être omis.

15. La phrase introductive de l'annexe V, partie C, doit être réécrite de manière à ne plus faire mention des "États membres".

Annexe VI

16. En divers endroits de l'annexe VI, les renvois internes ne sont pas corrects.

À titre d'exemples:

1. le A, 1/, renvoie erronément à l'article 5 et à l'annexe II;
2. le A, 3/, renvoie erronément à l'article 6 et à l'annexe IV;
3. le A, 4/, renvoie erronément à l'article 8 et à l'annexe V;
4. le A, 5/, renvoie erronément à l'article 4, paragraphes 4, 5, 6 et 7;
5. le B, 1/, renvoie erronément à l'article 4, paragraphes 4, 5, 6 et 7;
6. le B, 4/, renvoie erronément à l'article 11, paragraphe 5.

La chambre était composée de

Messieurs	P. LEMMENS,	président de chambre,
	J. SMETS,	
	B. SEUTIN,	conseillers d'État,
	H. COUSY,	
	J. VELAERS,	assesseurs de la
		section de législation,
Madame	A.-M. GOOSSENS,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme K. BAMS, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. B. SEUTIN.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

A.-M. GOOSSENS

P. LEMMENS